

No. of Printed Pages : 9

MJM-030/MJM-130/MDC-006

**MASTER OF ARTS IN JOURNALISM
AND MASS COMMUNICATION/
MASTER OF ARTS IN
DEVELOPMENT JOURNALISM
(MAJMC/MADJ)**

Term-End Examination

June, 2026

**MJM-030/MJM-130/MDC-006 : MEDIA AND
COMMUNICATION THEORIES**

Time : 3 Hours

Maximum Marks : 100

Weightage : 70%

Note : (i) Attempt any *five* questions.

(ii) All questions carry equal marks
(20 marks).

1. Discuss the concept of Framing Theory. How does it influence the news narratives ? Provide examples.
2. Explain the Development Media Theory. How has it shaped media policies in India ?
3. Analyse the concept of Media Ecology and its relevance in the digital era.
4. Explain the concept of Symbolic Interactionism in media communications. Explain with the help of real life applications.
5. Discuss the relevance of McLuhan's "Medium is the Message" in today's communication environment.
6. Explain the Agenda-Building process and its implications on political communication.
7. How does the Network Society Theory explain the role of digital media in the contemporary society ?

8. Write short notes on any *four* of the following : 5 each

- (a) Cultivation Theory
- (b) Media Convergence
- (c) Media Literacy
- (d) Social Construction of Reality
- (e) Selective Exposure Theory
- (f) Technological Determinism

MJM-030/MJM-130/MDC-006

पत्रकारिता और जनसंचार में
स्नातकोत्तर उपाधि/विकास पत्रकारिता में
स्नातकोत्तर उपाधि
(एम. ए. जे. एम. सी./एम. ए. डी. जे.)
सत्रांत परीक्षा
जून, 2026

एम.जे.एम.-030/एम.जे.एम.-130/एम.डी.सी.-006 :

मीडिया और संचार सिद्धांत

समय : 3 घण्टे

अधिकतम अंक : 100

भारिता : 70%

नोट : (i) किन्हीं पाँच प्रश्नों के उत्तर दीजिए।

(ii) सभी प्रश्नों के अंक समान हैं (प्रत्येक 20)।

1. फ्रेमिंग थ्योरी की अवधारणा पर चर्चा कीजिए। यह समाचार कथनों को कैसे प्रभावित करती है ? उदाहरणों के साथ समझाइए।
2. डेवलपमेंट मीडिया थ्योरी को समझाइए। इसने भारत में मीडिया नीतियों को कैसे आकार दिया है ?
3. मीडिया इकोलॉजी की अवधारणा का विश्लेषण कीजिए और डिजिटल युग में इसकी प्रासंगिकता पर चर्चा कीजिए।
4. मीडिया कम्युनिकेशन में सिम्बोलिक इंटरैक्शनिज्म की अवधारणा को समझाइए। वास्तविक जीवन के अनुप्रयोगों की सहायता से स्पष्ट कीजिए।
5. आज के संचार पर्यावरण में मैक्लुहान के 'मीडियम इज द मैसेज' की प्रासंगिकता पर चर्चा कीजिए।
6. एजेंडा-बिल्डिंग प्रक्रिया को समझाइए और इसके राजनीतिक संचार पर प्रभावों पर चर्चा कीजिए।
7. नेटवर्क सोसाइटी थ्योरी डिजिटल मीडिया की समकालीन समाज में भूमिका को कैसे समझाती है ? इसका वर्णन कीजिए।

8. निम्नलिखित में से किसी भी चार पर संक्षिप्त टिप्पणियाँ

लिखिए :

प्रत्येक 5

(क) कल्टिवेशन थ्योरी

(ख) मीडिया कन्वर्जेंस

(ग) मीडिया लिटरैसी

(घ) सोशल कंस्ट्रक्शन ऑफ रियलिटी

(ङ) सेलेक्टिव एक्सपोजर थ्योरी

(च) टेक्नोलॉजिकल डिटरमिनिज्म

MJM-030/MJM-130/MDC-006

MA, இதழியல் மற்றும் வெகுஜன தகவல்

தொடர்பு (MAJMC/MAJMCT)

கால-முடிவுத் தேர்வு

ஜூன் - 2026

MJM-030/MJM-130/MDC-006: ஊடகம் மற்றும்

தகவல் தொடர்பு கோட்பாடுகள்

நேரம் : மணி 3

அதிகபட்ச மதிப்பெண்கள் : 100

வெயிட்டேஜ் : 70%

குறிப்பு: ஏதேனும் ஐந்து கேள்விகளுக்கு பதிலளிக்கவும்.

அனைத்து வினாக்களுக்கும் சமமான

மதிப்பெண்கள் உள்ளன.

1. சட்டகக் கோட்பாட்டின் கருத்தைப் பற்றி விவாதிக்கவும். அது செய்தி விவரிப்புகளை எவ்வாறு பாதிக்கிறது? எடுத்துக்காட்டுகளை வழங்கவும்.

2. வளர்ச்சி ஊடகக் கோட்பாட்டை விளக்குங்கள். இந்தியாவில் ஊடகக் கொள்கைகளை அது எவ்வாறு உருவாக்கி வடிவமைத்துள்ளது?
3. டிஜிட்டல் சகாப்தத்தில் ஊடக சூழலியல் என்ற கருத்தையும் அதன் பொருத்தத்தையும் பகுப்பாய்வு செய்யுங்கள்.
4. ஊடகத் தொடர்புகளில் குறியீட்டு ஊடாடலின் கருத்தை விளக்குங்கள். நிஜ வாழ்க்கை பயன்பாடுகளின் உதவியுடன் விளக்குங்கள்.
5. இன்றைய தொடர்பு சூழலில் மெக் லுஹான் கூறிய “ஊடகமே செய்தி” என்ற கோட்பாட்டின் பொருத்தத்தை விவாதிக்கவும்.

6. ஊடக முக்கியத்துவம் அமைக்கும் செயல்முறை மற்றும் அரசியல் தொடர்பு சூழலில் அதன் தாக்கங்களை விளக்குங்கள்.
7. சமகால சமூகத்தில் டிஜிட்டல் மீடியாவின் பங்கை நெட்வொர்க் சொசைட்டி கோட்பாடு எவ்வாறு விளக்குகிறது
8. பின்வருவனவற்றில் ஏதேனும் நான்கில் சிறு குறிப்புகளை எழுதுங்கள்:
- a. வளர்ப்பு கோட்பாடு
 - b. ஊடக ஒருங்கிணைப்பு
 - c. ஊடக எழுத்தறிவு
 - d. யதார்த்தத்தின் சமூக கட்டுமானம்
(Social Construction of Reality)
 - e. தேர்ந்தெடுக்கப்பட்ட வெளிப்பாட்டு கோட்பாடு (Selective Exposure Theory)

x x x x x